

Komunikat prasowy

Luksemburg, 18 grudnia 2018 r.

Według kontrolerów proces wydatkowania środków unijnych przez organizacje pozarządowe musi być bardziej przejrzysty

Z nowego sprawozdania Europejskiego Trybunału Obrachunkowego wynika, że sposób wydatkowania przez organizacje pozarządowe (NGO) środków unijnych przeznaczonych na pomoc humanitarną i rozwojową, ochronę środowiska, kulturę, a także inne cele, powinien być bardziej przejrzysty. Kontrolerzy ostrzegają, że obecny system klasyfikowania podmiotów jako organizacji pozarządowych nie jest wiarygodny, a Komisja Europejska nie dysponuje wystarczająco szczegółowymi informacjami na temat sposobu wydatkowania środków. Podobne niejasności występują też w sytuacji, gdy środki unijne wypłaca się organizacjom pozarządowym za pośrednictwem jednostek ONZ.

Organizacje pozarządowe wspomagają Komisję Europejską w projektowaniu, realizowaniu i monitorowaniu programów unijnych w wielu obszarach polityki, takich jak pomoc humanitarna i rozwojowa, ochrona środowiska, badania i innowacje. W latach 2014–2017 Komisja zaplanowała do wydatkowania przez organizacje pozarządowe szacunkową kwotę 11,3 mld euro.

Kontrolerzy przeanalizowali procedurę klasyfikowania przez Komisję podmiotów jako organizacji pozarządowych i wykorzystywanie przez NGO środków unijnych, a także sprawdzili, czy Komisja w przejrzysty sposób przekazywała informacje na ten temat. Szczególną uwagę zwrócili na obszar działań zewnętrznych.

W ocenie kontrolerów Komisja nie zachowuje dostatecznej przejrzystości w zakresie wykorzystywania środków unijnych przez organizacje pozarządowe. Status NGO w systemie księgowym Komisji przyznaje się na podstawie oświadczenia złożonego przez dany podmiot, a weryfikacja w tym zakresie jest ograniczona – tym samym, zdaniem kontrolerów, klasyfikacji danego podmiotu jako NGO nie można uznać za wiarygodną. Wybór projektów realizowanych przez NGO jest ogólnie przejrzysty, lecz poszczególne departamenty Komisji nie zarządzają dotacjami udzielanymi przez strony trzecie w ten sam sposób, a procedura wyboru organizacji pozarządowych nie zawsze jest przejrzysta, gdy przeprowadzają ją jednostki ONZ.

Niniejszy komunikat prasowy stanowi streszczenie sprawozdania specjalnego przyjętego przez Europejski Trybunał Obrachunkowy.

Pełny tekst sprawozdania dostępny jest na stronie www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – Rzecznik

Tel.: (+352) 4398 47063

Tel. kom.: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – Urzędnik ds. kontaktów z prasą

Tel.: (+352) 4398 45410

Tel. kom.: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

Kontrolerzy odnotowują, że zgromadzone dane na temat środków unijnych wykorzystywanych przez NGO nie są jednolite, a Komisja nie dysponuje pełnymi informacjami na ten temat, szczególnie w zakresie sieci międzynarodowych organizacji pozarządowych i projektów zarządzanych w trybie pośrednim. Co więcej, w przypadku projektów realizowanych w tym trybie brak dostępu do informacji utrudnia kontrolowanie kosztów.

– UE jest największym na świecie darczyńcą środków na rzecz działań pomocowych, a organizacje pozarządowe często odgrywają w tych działaniach kluczową rolę. Unijni podatnicy powinni mieć pewność, że ich pieniądze są wypłacane właściwie określonym organizacjom, a Komisja będzie musiała rozliczyć się z całości wypłaconej kwoty – **powiedziała Annemie Turtelboom, członek Europejskiego Trybunału Obrachunkowego odpowiedzialna za to sprawozdanie.**

Kontrolerzy zauważają, że wprowadzie informacje na temat wykorzystywanych przez organizacje pozarządowe środków unijnych publikuje się w kilku systemach, lecz przekazywane tą drogą dane nie są zbyt szczegółowe. Niemniej jednak Komisja zasadniczo udostępnia informacje dotyczące pomocy humanitarnej i rozwojowej zgodnie z międzynarodowymi standardami w zakresie przejrzystości. W przypadku pięciu z sześciu projektów objętych kontrolą Trybunału jednostki ONZ albo nie upubliczniły informacji o umowach podpisanych z NGO, albo podały jedynie częściowe informacje na ich temat, a Komisja nie sprawdziła, czy wywiązywały się one z tego obowiązku.

Kontrolerzy zalecają, aby Komisja Europejska:

- poprawiła wiarygodność informacji na temat organizacji pozarządowych w swoim systemie księgowym;
- kontrolowała stosowanie zasad i procedur udzielania dotacji organizacjom pozarządowym przez strony trzecie;
- zapewniła lepszą jakość gromadzonych informacji na temat środków unijnych wydatkowanych przez organizacje pozarządowe;
- przyjęła jednolite podejście do publikowania szczegółowych informacji dotyczących środków finansowych przekazywanych organizacjom pozarządowym;
- weryfikowała, czy jednostki ONZ podają pełne i poprawne dane dotyczące środków unijnych przekazanych NGO.

Informacje dla redaktorów

Pojęcie „organizacja pozarządowa” (NGO) jest bardzo rozpowszechnione, choć nie istnieje żadna ogólnie przyjęta definicja tego terminu na szczeblu międzynarodowym. W UE status NGO ustalany jest w niektórych państwach członkowskich na podstawie formy prawnej danej organizacji, w innych natomiast jest on uzależniony od charakteru działalności prowadzonej przez organizację.

W komunikacie Komisji Europejskiej z 1997 r. wyszczególniono pięć cech charakterystycznych dla NGO. Organizacje pozarządowe spełniają następujące kryteria: 1) są organizacjami wolontariackimi o sformalizowanym lub zinstytucjonalizowanym charakterze, 2) działają na zasadzie non-profit, 3) są niezależne od rządu i władz publicznych, 4) zarządzanie nimi nie ma na celu osiągnięcia prywatnego zysku, 5) ich działania przynajmniej częściowo są prowadzone na rzecz dobra publicznego.

Trybunał przedstawia swoje sprawozdania specjalne Parlamentowi Europejskiemu i Radzie UE, a także innym zainteresowanym stronom, w tym parlamentom narodowym, podmiotom związanym z danym sektorem i przedstawicielom społeczeństwa obywatelskiego. Zdecydowana większość zaleceń

formułowanych w tych sprawozdaniach jest wprowadzana w życie, co dowodzi korzyści płynących z prac Trybunału dla obywateli UE.

Sprawozdanie specjalne nr 35/2018 pt. „Przejrzystość procesu wydatkowania środków unijnych przez organizacje pozarządowe – należy dołożyć dalszych starań” jest dostępne na stronie internetowej Trybunału (eca.europa.eu) w 23 językach UE.